

Inlæg af:

Prof. Peter Esbjerg, Institut for Jordbrug og Økologi, Det Biovidenskabelige Fakultet, KU
Ved: EUROPAUDVALGETS HØRING OM GRØN VÆKST OG BRAKLÆGNING

Afhjæper GRØN VÆKST de nedlagte brakarealer?

Som bekendt ophørte EU's brakordning i starten af 2008, og det medførte at hen imod 100.000 ha (svarende til mere end arealet af Samsø og Langeland) blev pløjet om på meget kort tid.

Som udtrykt af fødevarerministeren bl.a. på et møde på mit hjemsted ved KU sidst på året 2008 var det vel bare landbrugsjord, der kom tilbage? – Så enkelt er det bare ikke.

Brakjordene var ikke bare jord som kortvarigt slap ploven. Der var mange småbidder, som længe før brakken havde været uden for dyrkning. MEN det er meget vanskeligt præcist at få overblik over, hvad der var hvad.

Disse småarealer var bekvemt lagt ind under brakordningen (mod dens intention) og landbruget fik et tilskud ud af det. *Disse arealer burde have været under en naturordning.*

Oveni havde en del af de brakkede jorder ligget så længe efter ordningens start, at deres naturværdi var betragtelig. – Det kan lyde underligt, MEN:

Først af alt skal man huske, at Danmark er et af verdens hårdest udnyttede lande med godt 60% af det nationale areal dækket af et meget intensivt landbrug: Alt modtager gødning og det meste af arealet bliver udsat for kemiske midler i gennemsnit 2,4 gange pr. år.

I dette landskab med en så fragmenteret natur som den danske – har selv brak arealer, der har ligget bare 3 år stor værdi, fordi Danmark er et land med meget lidt natur, som må betegnes som smadret.

For de af os som jævnligt kommer i marklandskabet (jeg har været der gennem de sidste 40 år) er der lejlighed til at konstatere de løbende og tiltagende ødelæggelser.

Danmark er et land hvor fugle, og især firben, frøer, sommerfugle, humlebier og mange andre dele af den biologiske mangfoldighed er i rivende tilbagegang – i høj grad pga det intensive landbrug.

Man skal ikke pege fingre ad lidt tidsler naturmæssigt: *I igangværende undersøgelser kunne de ganske få tilbageværende humlebier findes på blomstrende tidsler helt ude under kanten af et hegn; alt andet er VÆK! På de samme tidsler findes nogle bladbillelarver – helt ligegyldige for landbruget, men en smule føde til fugle.*

I undersøgelse indenfor de sidste 10 år peger 75% nedsættelser af pesticid-doseringer samt undladelse af sprøjtning blot en sæson i beskyttelseszoner, at så sker der noget positivt – et godt indirekte bevis for hvor meget, der hele tiden smadres i enhver mark.

OG SÅ GRØN VÆKST (GV)

Flere ministre har sagt, at Grøn Vækst ville bringe afhjælpninger af bl.a braktabet.

GV omtaler ”*højt niveau af naturbeskyttelse*” (1.1)

DET LOVER GODT men så kommer:

Standse tilbagegangen i biologisk mangfoldighed i bl.a 246 Natura 2000 arealer.
Men det er jo bare, hvad vi for længst har fopligte os til!

Hvilke arealer kan mon kompensere for 100.000 ha tabt brak?

75.000 ha NY NATUR gennem bl.a dyrkningsfrie randzoner og vådområder?

Blot er der den hage, at 50.000 ha allerede var en (bare ikke gennemført) aftale fra vandmiljøplan III. Det kan så blive godt endelig at få lovfæstet dette areal.

– men igen er der en hage. Man kan læse i LANDBRUGSDELEN (af GV), at der alligevel må dyrkes pil og energigræs på randene. Disse energiafgrøder er en meget fattig omgang, som godt nok ikke har meget med dansk natur og lidt rigere biodiversitet at gøre! Derimod er det helt i tråd med en kronik af Peter Gæmelke i Politiken juli 2008!

Noget udgøres af 13.000 ha VÅDområder: Fint, men iflg. en udredning fra Aarhus Universitet (som er videre indbygget i en Fødevarer-ministeriel redegørelse) har DK tæt ved 40.000 ha, som langt tilbage er drænet, em nu allerede er sunket så meget, at det er vandlidende på opgivelsesniveau.

Også noget af de 75.000 ha skal hentes i NATURA 2000 områderne: Smart genbrug, og her er vi jo i forvejen ved at komme på hælene for manglende indsats.

På pesticidområdet pakker GV virkeligheden godt ind i et nyt kompliceret indeks, så alt ser lovende ud. Man kan spekulere på, om det mere er et spørgsmål om at komme af med ”den ubekvemme behandlingshyppighed” – og dermed pesticidplanens uopfyldte mål.

KONKLUSIONEN:

GV ligner en gang grønt misk-mask, hvor naturens plads er temmelig tvivlsom!
ABSOLUT INTET godtgør at tabene efter brak-udslettelsen vil blive genoprettet!
Det kunne dansk agerlands-natur eller så utroligt behøve.

Jeg vil gerne slutte med en lille ønskedrøm om natur:

TÆNK, hvis vi havde bare én minister, som ville arbejde for f.eks lange, *rigtige* naturzoner - blot smalle bånd – langs åer og højderygge (hvor landbrugets udbytte alligevel er begrænset og vi skal lidt tilbage i tiden med metoder fra gl. landbrug). *Her kunne hr. og fru firben atter mødes og blive lidt almindelige og Hr. Jensen og Fru Hansen, og måske ikke mindst børnene kunne få hverdags-naturen i agerlandets kanter tilbage.*

Måske kunne lidt af tilskudsmilliarderne drejes over mod en mere ægte ansvarlighed og forvaltning af naturen???